

**УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ**

и

ЕВРОПСКА ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА ЈАВНО ПРАВО

МЕЂУНАРОДНИ САВЕЗ ПРАВНИКА

ИНСТИТУТ ЗА УПОРЕДНО ПРАВО

СРПСКО УДРУЖЕЊЕ ЗА КРИВИЧНОПРАВНУ ТЕОРИЈУ И ПРАКСУ

ИНСТИТУТ ЗА КРИМИНОЛОШКА И СОЦИОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА

приређују

**XII Научни скуп поводом Дана Правног факултета
„Правне празнине и пуноћа права“**

ПРОГРАМ РАДА

Захвалност за подршку исказаћемо свима који буду подржали скуп у Зборнику радова са Научног скупа који ће бити штампан 2024. године

Овим путем исказујемо захвалност институцијама и организацијама који су већ сада пружили подршку одржавању скупа:

ПОКРОВИТЕЉУ СКУПА ОЛИМПИЈСКОМ ЦЕНТРУ ЈАХОРИНА

Као и:

Адвокатској комори Републике Српске, председнику г. Далибору Мрши

Републичкој управи за геодетске и имовинско-правне послове Републике Српске

Начелнику Општине Пале, г. Бошку Југовићу

Начелнику Општине Трново, г. Драгомиру Гаговићу

Начелнику Општине Калиновик, г. Радомиру Сладоју

Начелнику Општине Источно Ново Сарајево, г. Јовану Катићу

Адвокату из Бијељине, г. Горану Василићу

Д.о.о. Милкус, Пале, г. Миомиру Кусмуку

Компанији Параграф лекс из Београда

Пале, 28. октобар 2023. године

9.45–10.00 Регистрација учесника – „Главна соба“ путем Зум платформе, односно хол на улазу у зграду Правног факултета.

10.00–10.30 Отварање научног скупа – „Главна соба“ путем Зум платформе, односно сала прве године на првом спрату.

- Поздравна ријеч декана Правног факултета, проф. др Горана Марковића.
- Обраћање проректора за науку, истраживање и развој Универзитета у Источном Сарајеву, проф. др Јелене Крунић.
- Поздравна ријеч предсједника Научног одбора, проф. др Миленка Креће.
- Обраћање гостију.

10.30–11.45 Пленарна излагања на енглеском и руском језику.

Све секције почињу са радом у **12.00** часова и раде истовремено у одвојеним „собама“ на Зум платформи, односно у посебним салама на факултету.

Трајање секција зависи од броја учесника и дужине излагања учесника, о чему води рачуна предсједавајући секције.

13.00–13.30 Кафе пауза за учеснике скупа на Правном факултету – бифе на првом спрату.

13.30–15.00 Наставак рада по секцијама.

15.00–15.30 Закуска и кафе пауза за учеснике скупа на Правном факултету – бифе на првом спрату.

15.30–17.30 Наставак рада по секцијама.

17.30–17.45 Затварање научног скупа – „Главна соба“ путем Зум платформе, односно сала прве године на првом спрату.

Излагање реферата траје до десет минута.

Радни језици скупа су српски, руски, енглески и италијански језик, односно матерњи језици учесника.

ГРАЂАНСКОПРАВНА СЕКЦИЈА 2
„ОНЛАЈН“ РАД СЕ ОДВИЈА У „СОБИ“
„ГРАЂАНСКОПРАВНА СЕКЦИЈА 2“ НА ЗУМУ
„УЖИВО“ РАД СЕ ОДВИЈА У САЛИ ДРУГЕ ГОДИНЕ НА ПРВОМ СПРАТУ

1. Проф. др Владимир Чоловић, научни савјетник

Институт за упоредно право, Београд

ПРИМЕНА НОРМИ У СЛУЧАЈУ ПРАВНЕ ПРАЗНИНЕ У МЕЂУНАРОДНОМ ПРИВАТНОМ ПРАВУ

2. Проф. др Ирина Стаматоуди

Правни факултет Универзитета у Никозији, Кипар

ЕУ КРИТЕРИЈУМ ОРИГИНАЛНОСТИ У АУТОРСКОМ ПРАВУ

3. Проф. др Игор Камбовски

Правни факултет Универзитета „Гоце Делчев“, Штип, Р. С. Македонија

КОНЦЕПТ ГРАЂАНСКЕ И МОРАЛНЕ ОДГОВОРНОСТИ

4. Проф. др Јелена Ђеранић Перишић, научни савјетник

Институт за упоредно право, Београд

ЗАШТИТА ЖИГОМ ЗАШТИЋЕНИХ ОЗНАКА У МЕТАВЕРЗУМУ – предмет *Hermès International v. Mason Rotschild*

5. Проф. др Анита Дураковић

Правни факултет Универзитета „Џемал Биједић“ у Мостару

Проф. др Јасмина Алихоџић

Правни факултет Универзитета у Тузли

МЕЂУНАРОДНИ ПРИВАТНОПРАВНИ АСПЕКТИ *TALAQ*-А У ПРАВУ ЕУРОПСКЕ УНИЈЕ И БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

6. Проф. др Луис Хавијер Каноте Перез

Катедра за основне правне дисциплине

Универзитет Ла Лагуна, Сан Кристобал де Ла Лагуна, Тенерифе, Шпанија

УМЈЕТНОСТ, ОРИГИНАЛНОСТ И КРЕАТИВНОСТ У ПРАВУ ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СВОЈИНЕ

7. Проф. др Кристина Мишева

Правни факултет Универзитета „Гоце Делчев“, Штип, Р. С. Македонија

УТИЦАЈ ДИГИТАЛНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ У СПОРТУ И ПРАВО НА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА

8. Проф. др Марија Амповска

Правни факултет Универзитета „Гоце Делчев“, Штип, Р. С. Македонија

ПРЕГЛЕД ПРИЈЕДЛОГА ДИРЕКТИВЕ ЕУ О ОДГОВОРНОСТИ ЗА ВЈЕШТАЧКУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ

9. Проф. др Мирјана Ристовска

Правни факултет Универзитета „Свети Климент Охридски“ Битољ

ПОПУЊАВАЊЕ ПРАВНИХ ПРАЗНИНА У МЕЂУНАРОДНОМ ПРИВАТНОМ ПРАВУ СЈЕВЕРНЕ МАКЕДОНИЈЕ

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

и

ЕВРОПСКА ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА ЈАВНО ПРАВО

МЕЂУНАРОДНИ САВЕЗ ПРАВНИКА

ИНСТИТУТ ЗА УПОРЕДНО ПРАВО

СРПСКО УДРУЖЕЊЕ ЗА КРИВИЧНОПРАВНУ ТЕОРИЈУ И ПРАКСУ

ИНСТИТУТ ЗА КРИМИНОЛОШКА И СОЦИОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА

ЗБОРНИК САЖЕТАКА

„Правне празнине и пуноћа права“

COLLECTION OF ABSTRACTS

“Legal gaps and the completeness of law“

ХП Научни скуп поводом Дана Правног факултета,

Међународни научни скуп

одржан 28. октобра 2023. год. на Палама

УДК 34(048.3)

ISBN 978-99938-57-79-2

Источно Сарајево, 2023.

UNIVERSITY OF EAST SARAJEVO
FACULTY OF LAW
and

EUROPEAN PUBLIC LAW ORGANIZATION

INTERNATIONAL UNION OF LAWYERS

INSTITUTE FOR COMPARATIVE LAW

SERBIAN ASSOCIATION FOR CRIMINAL LEGAL THEORY AND PRACTICE

INSTITUTE OF CRIMINOLOGICAL & SOCIOLOGICAL RESEARCH

COLLECTION OF ABSTRACTS
“Legal gaps and the completeness of law“

ЗБОРНИК САЖЕТАКА
„Правне празнине и пуноћа права“

The XII Scientific conference on
The occasion of the Day of the Faculty of Law,
International scientific conference,
held in Pale, 28 October 2023

UDC 34(048.3)

ISBN 978-99938-57-79-2

East Sarajevo, 2023

ЗБОРНИК САЖЕТАКА

са

XII Научног скупа поводом Дана Правног факултета, на општу тему
„Правне празнине и пуноћа права“,
који је у организацији
Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву,
и суорганизацији
Европске организације за јавно право,
Међународног савеза правника,
Института за упоредно право,
Српског удружења за кривичноправну теорију и праксу,
Института за криминолошка и социолошка истраживања,
одржан 28. октобра 2023. год. на Палама

Издавач

Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву
Алексе Шантића 3, 71420 Пале
тел. 00387 57 226 609 / факс 00387 57 226 892
<http://www.pravni.ues.rs.ba> / dekanat@pravni.ues.rs.ba

За издавача

Проф. др Горан Марковић, декан

Приредио

Проф. др Димитрије Ђеранић,
продекан за научно-истраживачки рад

Лектор и коректор за српски језик

Проф. др Нина Ђеклић

Лектор и коректор за енглески језик

Мр Нинослава Радић, наставник страног језика

Техничка припрема

Проф. др Димитрије Ђеранић
Виши асистент Ђорђе Перишић, мр

Штампа

Графомарк, Лакташи

Тираж

120 примјерака

COLLECTION OF ABSTRACTS

The XII Scientific conference on The occasion of The Day of The Faculty of Law,
on general topic „Legal gaps and the completeness of law“, which is organized
Faculty of Law, University of East Sarajevo,
in cooperation with the
European Public Law Organization,
International Union of Lawyers,
Institute for Comparative Law,
Serbian Association for Criminal Legal Theory and Practice,
and the Institute of Criminological & Sociological Research,
on 28. October 2023, in Pale

Publisher

Faculty of Law, University of East Sarajevo
Alekse Šantića Str. 3, 71420 Pale
phone. 00387 57 226 609 / fax 00387 57 226 892
<http://www.pravni.ues.rs.ba> / dekanat@pravni.ues.rs.ba

For the Publisher

Full Professor Goran Marković, LL.D., dean

Edited by

Associate Professor Dimitrije Čeranić, LL.D.
Vice Dean for Scientific Research

Proofreading for the Serbian language

Associate Professor Nina Čeklić, LL.D.

Proofreading for the English language

Ninoslava Radić, MA (Linguistics), English language teacher

Technical preparation

Associate Professor Dimitrije Čeranić, LL.D.
Senior Teaching Assistant Đorđe Perišić, LL.M.

Printing

Grafomark, Laktaši

Circulation

120 copies

Материјалну подршку у организацији XII Научног скупа поводом Дана Правног факултета на општу тему „Право између стварања и тумачења“, који је одржан 28. октобра 2023. год. на Палама, најавило је неколико истакнутих институција и појединаца на чему им унапријед искрено захваљујемо.

Захвалност за подршку исказаћемо свима који буду подржали скуп у Зборнику радова са Научног скупа који ће бити штампан 2024. године

Овим путем исказујемо захвалност институцијама и организацијама који су већ сада пружили подршку одржавању скупа.

Олимпијском центру Јахорина

**Адвокатској комори Републике Српске,
предсједнику г. Далибору Мрши**

**Републичкој управи за геодетске и имовинско-правне послове
Републике Српске**

**Начелнику Општине Калиновик,
г. Радомиру Сладоју**

**Начелнику Општине Трново,
г. Драгомиру Гаговићу**

**Начелнику Општине Источно Ново Сарајево,
г. Јовану Катићу**

**Адвокату из Бијељине,
г. Горану Василићу**

Компанији Параграф лекс из Београда

ГРАЂАНСКОПРАВНА СЕКЦИЈА 2 /
CIVIL LAW SECTION 2

Проф. др Игор Камбовски*

Правни факултет Универзитета „Гоце Делчев“ Штип, Р. С. Македонија

КОНЦЕПТ ГРАЂАНСКЕ И МОРАЛНЕ ОДГОВОРНОСТИ

Одговорност је један од појмова који чине основу природе човека (друштво-култура-личност) и људских односа у заједници. Као вишеслојан и вишезначан појам, одговорност се може посматрати из различитих аспекта: филозофског, моралног, правног, политичког и других. Одговорност појединца подразумева одговорно деловање и понашање према себи, ближњима, другима око себе, професији, природи, блиским групама и целој заједници, тј. државе и друштва. Без развијене способности за одговорност, нема одговорног појединца, али ни онога што појединца чини особом и друштвеним бићем. У праву, кривична, грађанска и деликтна одговорност имају одређене заједничке карактеристике које их разликују од моралне или политичке одговорности. У кривичној и грађанској одговорности испитује се понашање појединца; скуп норми према којима се оцењује исправност понашања су правна правила; за процену је надлежан суд, а санкција је новчана казна или накнада штете, односно законска санкција. У случају моралне одговорности, скуп норми по којима се суди о исправности понашања су правила морала, општеприхваћена правила лепог понашања, заправо морални императиви; инстанца пред којом је субјект одговоран јесу његова свест и савест, али и средина у којој живи и ради; основ одговорности је кривица; а санкција је грижа савести, односно морална санкција.

Кључне речи: Одговорност; Право; Морал.

THE CONCEPT OF CIVIL AND MORAL RESPONSIBILITY

Responsibility is one of the terms that form the basis of human nature (society-culture-personality) and human relations in the community. As a multi-layered and ambiguous concept, responsibility can be viewed from different aspects: philosophical, moral, legal, political and others. Individual responsibility implies responsible action and behavior towards oneself, relatives, others around oneself, profession, nature, close groups and the whole community, i.e., the state and the society. Without a developed capacity for responsibility, there is no responsible individual, nor what makes an individual a person and a social being. In law, criminal, civil, and tort liability share certain characteristics that distinguish them from moral or political liability. In criminal and civil liability, the behavior of the individual is reviewed; a set of norms according to which the correctness of behavior is evaluated are legal rules; the court is competent for its assessment, and the sanctions entail a fine or compensation for damages, i.e., a legal sanction. In the case of moral responsibility, the set of norms by which the correctness of

---

* igor.kambovski@ugd.edu.mk

behavior is judged are the rules of morality, generally accepted rules of good behavior—in essence, moral imperatives; the instance before which the subject is responsible is his consciousness and conscience, but also the environment in which he lives and works; the basis of responsibility is guilt; and the sanction is a guilty conscience, that is, a moral sanction.

Keywords: responsibility, law, moral.